

Toekomstgericht Bankieren

Maatschappelijk statuut
Code Banken
Gedragsregels

3 Inhoud

4

5

6

7 Inleiding: sector in verandering

4

1 8 Maatschappelijk statuut

6

2 9 Code Banken

8

3 10 Verantwoording en monitoring Code Banken

12

4 11 Bankierseed, gedragsregels en tucht

13

5 12 Gedragsregels

14

13

14 Inleiding: sector in verandering

15 Een bank is geen gewoon bedrijf. Onze klanten – en de samenleving als geheel –
 16 moeten kunnen rekenen op stabiele, dienstbare en betrouwbare banken. Daarom is het
 17 van essentieel belang dat banken, individueel en als sector, een evenwichtige en
 18 herkenbare koers varen. Een koers die niet eenzijdig wordt bepaald door slechts één
 19 belang maar die is gebaseerd op een afweging van de belangen van alle stakeholders
 20 (klanten, medewerkers, aandeelhouders, andere kapitaalverschaffers en de samenleving
 21 als geheel).

22
 23 Het functioneren van banken is een belangrijk onderwerp van de maatschappelijke
 24 discussie. Terecht, want we hebben allemaal met banken te maken. Het is zaak te
 25 voorkomen dat in de toekomst overheidsingrijpen nodig is om de continuïteit van banken
 26 en het financiële systeem te garanderen. Sinds 2008 zijn er concrete maatregelen
 27 genomen om ervoor te zorgen dat de rekening voor excessief risicovol gedrag van
 28 partijen in het financiële systeem niet meer bij de belastingbetaler terecht komt.

29
 30 De bancaire sector is bezig aan een ongekend veranderingsproces. Sinds het uitbreken
 31 van de financiële crisis in 2008 wordt er op vele niveaus, door wetgevers,
 32 toezichthouders, maar zeker ook door banken zelf, hard gewerkt aan een stabielere en
 33 minder risicovol financieel systeem. De maatschappelijke kernfunctie van banken, het
 34 aantrekken van spaargelden en het uitzetten daarvan in de (reële) economie via
 35 beleggingen en leningen aan consumenten en bedrijven, is daarbij leidend.

36
 37 Hoewel de veranderingen van bank tot bank verschillen, is een aantal trends duidelijk
 38 waarneembaar: internationaal opererende instellingen concentreren zich meer op hun
 39 thuishoofdstad(en), balansen worden verkort, buffers worden versterkt, het aanbod van
 40 producten en diensten wordt vereenvoudigd, er wordt veel nadruk gelegd op
 41 aanscherping van het risicomanagement, het beloningsbeleid van banken wordt
 42 versoberd en staat het klantbelang nadrukkelijk centraal.

43
 44 Maar daarmee zijn we er nog niet. De maatschappelijke discussie gaat ook over de rol
 45 van banken in de samenleving. Over wat banken kunnen bijdragen aan de financiering
 46 van het bedrijfsleven, klein en groot, het functioneren van de woningmarkt en bij brede
 47 maatschappelijke projecten zoals de verduurzaming van onze energievoorziening.
 48 Tegelijk is het een realiteit dat het vertrouwen in banken nog steeds laag is en het
 49 handelen van banken kritisch wordt gevolgd. Door transparantie en bijvoorbeeld toe te
 50 lichten hoe de bank met risico's omgaat en haar balans versterkt, kan dat vertrouwen
 51 weer groeien.

52
 53 Er is veel gebeurd, maar er is ook nog veel te doen. Voor de uitdagingen waar de sector
 54 voor staat bestaan geen eenvoudige oplossingen: er is tijd voor nodig, ook om ervoor te
 55 zorgen dat de gewenste cultuur van dienstbaar en duurzaam bankieren wordt
 56 geïnternaliseerd Dit vraagt inzet van de sector als geheel en de individuele banken in het
 57 bijzonder. De weg naar meer stabiliteit en minder risico's is echter onomkeerbaar ingezet.

58
 59 Het is dus een kwestie van zoeken naar een nieuwe balans. Dit kan geen eenzijdig
 60 proces zijn. Wij zijn onderdeel van de samenleving en willen het gesprek over de rol van
 61 banken dan ook voeren, met onze klanten en met iedereen die zich betrokken voelt bij

62 het streven naar een stabiele, dienstbare en betrouwbare sector. Juist in die dialoog met
63 samenleving is er nog veel te winnen.

64 De Commissie Structuur Nederlandse Banken (de “commissie-Wijffels”) heeft in haar
65 rapport (2013) belangrijke bouwstenen gelegd voor een verdere versteviging van
66 Nederlandse banken. De commissie heeft in het rapport veel aandacht voor de stabiliteit
67 van de sector en het belang van concurrentie en diversiteit in het Nederlandse
68 bankwezen. De commissie riep banken ook op om in een maatschappelijk statuut vast te
69 leggen welke rol zij in de samenleving willen spelen. Deze handschoen pakken de
70 Nederlandse banken graag op.

71

72 Met de introductie van een maatschappelijk statuut, actualisering van de Code Banken
73 en de invoering van een bankierseed (met daaraan verbonden gedragsregels en
74 tuchtsysteem) willen wij tot uitdrukking brengen waar wij voor staan en waar wij op
75 aanspreekbaar willen zijn in het lopende proces van vernieuwing; als individuele bank en
76 als sector midden in de samenleving.

77

1⁷⁸ Maatschappelijk statuut

79 Nederland is anno 2014 nog altijd een welvarend land, maar staat nog voor aanzienlijke
80 maatschappelijke en economische uitdagingen. De sinds de crisis ingezette afbouw van
81 bovenmatige schuldfinanciering van banken, bedrijven, huishoudens en de overheid is
82 nog in volle gang. Tegelijkertijd zijn er grote financieringsvragen samenhangend met
83 noodzakelijke investeringen in onze infrastructuur, de energievoorziening, de
84 gezondheidszorg en de verbetering van het onderwijssysteem. Ondernemingen hebben
85 behoefte aan financiering. En ons zeer internationaal georiënteerde bedrijfsleven vraagt
86 om banken met een internationaal netwerk en voldoende schaalgrootte om
87 gespecialiseerde diensten efficiënt en tegen relatief gunstige voorwaarden te kunnen
88 leveren. Banken spelen verder een belangrijke rol in een verantwoorde financiering van
89 de woningmarkt.

90
91 Tegen de achtergrond van deze complexe uitdagingen is het cruciaal dat de samenleving
92 kan blijven rekenen op een stabiele, dienstbare en betrouwbare bancaire sector die
93 producten en diensten levert die aansluiten bij de vaak uiteenlopende wensen van
94 consumenten, bedrijven, instellingen en overheden. Het is daarom noodzakelijk
95 marktomstandigheden te creëren die zorgen voor gezonde concurrentie op basis van een
96 divers bankenlandschap en die voorzien in een voldoende gediversifieerd aanbod,
97 bijvoorbeeld wat betreft type activiteiten en diensten, ondernemingsvormen en
98 geografische spreiding.
99 In ons gemeenschappelijk streven naar een stabiele, dienstbare en betrouwbare bancaire
100 sector hanteren wij daarom de volgende uitgangspunten:

101
102

De bankensector is pluriform en biedt klanten een divers keuzepalet

103 De Nederlandse banken hebben ieder een eigen missie, strategie en doelstellingen.
104 Zij verschillen bovendien in omvang, soort activiteiten, ondernemingsvorm en
105 geografische spreiding. Diversiteit binnen de bancaire sector is belangrijk om te
106 waarborgen dat klanten over een optimaal palet aan keuzemogelijkheden beschikken.

107

108 De samenleving moet er op kunnen rekenen dat klanten voldoende keuzevrijheid hebben
109 en dat er gespecialiseerde dienstverlening is voor klanten die daar behoefte aan hebben.

110
111

Banken zijn betrouwbaar, dienstbaar en transparant

112 Klanten van banken en de samenleving als geheel moeten kunnen rekenen op
113 betrouwbare, dienstbare en transparante banken. Banken dragen zorg voor de
114 continuïteit en betrouwbaarheid van hun dienstverlening en richten zich in hun
115 bedrijfsvoering op de lange termijn belangen van klanten en andere stakeholders.

116

117 De producten en diensten die banken ontwikkelen en aanbieden zijn inzichtelijk en
118 banken zorgen voor transparante verantwoording over hun activiteiten, diensten en
119 producten en hun financiële soliditeit.

120

Bankmedewerkers zijn integer, deskundig en professioneel en dragen zorg voor een zorgvuldige behandeling van klanten en andere stakeholders

123 Banken vervullen een belangrijke rol ten dienste van consumenten, het bedrijfsleven en
124 de publieke sector. Integriteit, deskundigheid en professionaliteit zijn daarom absolute
125 voorwaarden voor iedereen die werkzaam is bij een bank.

126 Bij het uitoefenen van hun functie wordt van alle bankmedewerkers verwacht dat zij een
127 zorgvuldige afweging maken tussen de belangen van klanten, samenleving, de bank zelf
128 en haar medewerkers, kapitaalverschaffers en andere stakeholders van de bank.

129

130 Dit geldt in het bijzonder voor de zorgplicht jegens en dienstverlening aan klanten. Dit
131 moet zowel in de cultuur, governance, bedrijfsvoering van banken als in relatie met de
132 klant tot uitdrukking komen. Investment banking activiteiten en handel voor eigen
133 rekening zijn daarom te allen tijde gerelateerd aan de dienstverlening aan klanten of het
134 zorgvuldig beheren van risico's en zijn geen doel op zichzelf.

135

136 **Vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen banken bij aan een**
137 **duurzame economie**

138 De maatschappelijke rol van banken komt onder meer tot uitdrukking in hun bijdrage aan
139 de reële economie. Een gezonde en duurzame economische ontwikkeling vergt een goed
140 functionerende financiële sector. Banken kunnen immers een belangrijke rol vervullen in
141 het anticiperen op ontwikkelingen zoals de verduurzaming van de energievoorziening en
142 de lange termijn houdbaarheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Bij een
143 maatschappelijk verantwoorde taakopvatting hoort bovendien dat banken zowel collectief
144 als individueel bijdragen aan opleiding en voorlichting gericht op het vergroten van het
145 algemene kennisniveau over geldzaken in de samenleving. Zij ondersteunen hiermee dat
146 klanten zelf beter verantwoorde financiële beslissingen kunnen nemen.

147

2⁴⁸ Code Banken

149 Ons maatschappelijk statuut geeft aan hoe de bancaire sector haar rol en positie in de
150 Nederlandse samenleving opvat en is richtinggevend voor onze positionering, de
151 inrichting van onze organisaties, de formulering van interne reglementen, gedragsregels
152 en codes en de uitoefening van onze werkzaamheden. Als zodanig is het
153 maatschappelijk statuut dan ook complementair aan de Code Banken.

154
155 De Code Banken werd in 2010 geïntroduceerd om banken te committeren aan en
156 verantwoording te laten afleggen over het zorgvuldig behandelen van hun klanten en het
157 zorgdragen voor een evenwichtige afweging van de belangen van hun verschillende
158 belanghebbenden. De Code heeft sinds haar invoering een belangrijke functie vervuld.
159 Inmiddels zijn veel principes uit de Code met betrekking tot de raad van commissarissen,
160 de raad van bestuur, het risicomanagement, audit en het beloningsbeleid in wetgeving
161 vastgelegd. De invoering van deze Code heeft er onder meer toe bijgedragen dat banken
162 hun governance en risicomanagement hebben versterkt en het belang van de klant
163 nadrukkelijker centraal stelden.

164
165 Ruim vier jaar na invoering van de Code is het tijd dat zij een nieuw karakter krijgt. Bij de
166 vernieuwing van de Code Banken is rekening gehouden met de aanbevelingen van de
167 Monitoring Commissie Code Banken¹, het rapport van de Commissie Structuur
168 Nederlandse Banken², de kabinetsvisie Nederlandse bankensector³ en de NVB-visie
169 "Een nieuwe balans – Naar een dienstbare, stabiele en competitieve bankensector"⁴. De
170 principes uit de "oude" Code die al zijn vastgelegd in wet- en regelgeving komen niet
171 meer terug in de nieuwe Code Banken. Vanzelfsprekend zullen de banken deze
172 nationale en internationale regelgeving blijven naleven.

173
174 De Code Banken is van toepassing op in Nederland verrichte en op Nederland gerichte
175 activiteiten van banken met zetel in Nederland die beschikken over een door De
176 Nederlandsche Bank verleende vergunning als bedoeld in artikel 2:11 van de Wet op het
177 financieel toezicht.

178
179 De nieuwe Code Banken beoogt – in samenhang met het maatschappelijk statuut en de,
180 hierna te bespreken, introductie van eed, gedragsregels en tuchtrecht – een belangrijke
181 bijdrage te leveren aan het vertrouwen in de samenleving ten aanzien van banken en hun
182 rol in de samenleving. De principes in de geactualiseerde Code benadrukken daarom het
183 belang van een beheerste en integere bedrijfsvoering van banken en werken dit belang
184 uit in principes voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, adequaat
185 risicomanagement, gedegen auditprocessen en een beheerst, evenwichtig en duurzaam
186 beloningsbeleid.

187

.....
¹ Zie www.commissiecodebanken.nl, onder publicaties.

² <http://www.rijksoverheid.nl/regering/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/06/28/rapport-naar-een-dienstbaar-en-stabiel-bankwezen.html>

³ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/08/23/kabinetsvisie-nederlandse-bankensector.html>

⁴ Zie <http://www.nvb.nl/publicaties/1936/visie-nvb.html>

188

Beheerste en integere bedrijfsvoering

189

Om haar positie als stabiele en betrouwbare partner te verkrijgen en te behouden, formuleert een bank een missie, een strategie en doelstellingen. Deze zijn gericht op de lange termijn en komen onder meer tot uitdrukking in het risicobeleid van de bank.

192

193

Een bank kiest haar positionering zodanig dat zakelijke belangen en de maatschappelijke rol die zij vervult, in elkaars verlengde liggen. Dat komt ook tot uitdrukking in de governancestructuur van de bank en is leidend bij de uitvoering van het op de missie, strategie en doelstellingen gebaseerde beleid van de bank.

197

198

De raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn – met inachtneming van ieders taken en bevoegdheden – verantwoordelijk voor de inrichting van een goede governancestructuur en voor de naleving van deze governanceprincipes. De leden van die raden vervullen een voorbeeldfunctie voor alle medewerkers van de bank. In hun dagelijks handelen geven zij zich daar terdege rekenschap van. De raad van commissarissen beoordeelt jaarlijks de wijze waarop de leden van de raad van bestuur hun voorbeeldfunctie vervullen.

205

206

De raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn – met inachtneming van ieders taken en bevoegdheden – verantwoordelijk voor het ontwikkelen, uitdragen en handhaven van standaarden in de bank met betrekking tot integriteit, moraliteit en leiderschap en zorgen voor goede ‘checks & balances’. De raad van bestuur bevordert verantwoord gedrag en een gezonde cultuur, zowel aan de top van de bank als door de hele organisatie heen. Hij heeft daarbij oog voor het belang van de klanten van de bank en andere stakeholders. De raad van commissarissen ziet daarop toe.

213

214

De uitgangspunten uit het maatschappelijk statuut van de Nederlandse Vereniging van Banken gelden voor alle aangesloten banken. Deze uitgangspunten moeten in de organisatie van de bank worden geborgd.

217

218

Alle medewerkers leven de op hen van toepassing zijnde formele regelgeving én zelfregulering na. De raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn daar – met inachtneming van ieders taken en bevoegdheden – verantwoordelijk voor. De raad van bestuur is er verantwoordelijk voor dat de medewerkers bekend zijn en blijven met alle op de bank van toepassing zijnde regels, waarden en normen en blijven daar de aandacht op vestigen. De raad van commissarissen ziet daarop toe.

224

225

Raad van commissarissen

226

De raad van commissarissen is zo samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Hij stelt een risicocommissie en een auditcommissie in. De leden van de raad van commissarissen zijn bereid en in staat om voldoende tijd voor hun taak vrij te maken en tonen inzet en betrokkenheid. Tegelijkertijd zijn zij kritisch en onafhankelijk.

230

231

Ieder lid van de raad van commissarissen is zich bewust van de maatschappelijke rol van een bank en van de belangen van de verschillende stakeholders. Voor de leden van de risicocommissie en van de auditcommissie van de raad van commissarissen gelden specifieke competentie- en ervaringseisen. Leden van de risicocommissie beschikken over grondige kennis van de financieel-technische aspecten van het risicomanagement of over de nodige ervaring die een gedegen beoordeling van risico's mogelijk maakt. Leden van de auditcommissie moeten beschikken over grondige kennis van financiële verslaggeving, interne beheersing en audit of over de nodige ervaring die een gedegen toezicht op deze onderwerpen mogelijk maakt.

240

241 De voorzitter van de raad van commissarissen ziet toe op de aanwezigheid van een
242 programma van permanente educatie voor alle leden van de raad van commissarissen.
243 Dit programma heeft tot doel de deskundigheid van de commissarissen op peil te houden
244 en waar nodig te verbreden. De educatie heeft in ieder geval betrekking op relevante
245 ontwikkelingen binnen de bank en de financiële sector, op corporate governance in het
246 algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op de zorgplicht jegens en het
247 belang van de klant, integriteit, risicomanagement, financiële verslaggeving
248 en audit. Ieder lid van de raad van commissarissen neemt deel aan het programma en
249 voldoet aan de eisen van permanente educatie. De beoordeling van de effectiviteit van
250 het programma van permanente educatie maakt deel uit van de jaarlijkse evaluatie van
251 het eigen functioneren van de raad van commissarissen.

252
253 Naast de jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de raad van commissarissen
254 wordt dit functioneren eens in de drie jaar onder onafhankelijke begeleiding geëvalueerd.
255 De betrokkenheid van ieder lid van de raad van commissarissen, de cultuur binnen de
256 raad van commissarissen en de
257 relatie tussen de raad van commissarissen en de raad van bestuur maken deel uit van
258 deze evaluatie.

259
260 Ieder lid van de raad van commissarissen ontvangt een passende vergoeding in relatie
261 tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden. Deze vergoeding is niet afhankelijk van de
262 resultaten van de bank.

263
264

Raad van bestuur

265 De raad van bestuur is zo samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen.
266 Ieder lid van de raad van bestuur is zich bewust van de maatschappelijke rol van een
267 bank en van de belangen van de verschillende stakeholders.

268
269 Een van de leden van de raad van bestuur heeft de taak de besluitvorming binnen de
270 raad van bestuur op het punt van risicobeheer voor te bereiden. Het betrokken lid van de
271 raad van bestuur is tijdig betrokken bij de voorbereiding van beslissingen die voor de
272 bank van materiële betekenis voor het risicoprofiel zijn, in het bijzonder waar deze
273 beslissingen een afwijking van de door de raad van commissarissen goedgekeurde
274 risicobereidheid tot gevolg kunnen hebben. Het lid kan zijn/haar functie combineren met
275 andere aandachtsgebieden, op voorwaarde dat hij/zij geen individuele commerciële
276 verantwoordelijkheid draagt voor en onafhankelijk functioneert van commerciële
277 taakgebieden.

278
279 Bij het uitoefenen van de risicobeheerfunctie wordt tevens aandacht besteed aan de
280 impact die systeemrisico's mogelijk hebben op het risicoprofiel van de bank.
281 De voorzitter van de raad van bestuur ziet toe op de aanwezigheid van een programma
282 van permanente educatie voor alle leden van de raad van bestuur. Dit programma heeft
283 tot doel de deskundigheid van de bestuurders op peil te houden en waar nodig te
284 verbreden. De educatie heeft in ieder geval betrekking op relevante ontwikkelingen
285 binnen de bank en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die
286 van de financiële sector in het bijzonder, op de zorgplicht jegens en het belang van de
287 klant, integriteit, risicomanagement, financiële verslaggeving en audit. Ieder lid van de
288 raad van bestuur neemt deel aan het programma en voldoet aan de eisen van
289 permanente educatie.

290

291

Risicobeleid

292

Het risicobeleid van een bank wordt gekenmerkt door een integrale aanpak, is
293 transparant en is zowel op de korte als lange termijn gericht.

294

295

De raad van bestuur van een bank is verantwoordelijk voor het risicobeleid van de bank
296 en waarborgt een adequaat risicomanagement. De risicobereidheid wordt op voorstel van
297 de raad van bestuur tenminste één keer per jaar ter goedkeuring aan de raad van
298 commissarissen voorgelegd. Tussentijdse materiële wijzigingen van de risicobereidheid
299 worden ook ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorgelegd.

300

301

De raad van commissarissen houdt toezicht op het door de raad van bestuur gevoerde
302 risicobeleid. Daartoe bespreekt de raad van commissarissen het risicoprofiel van de bank
303 en beoordeelt hij op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in
304 algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde risicobereidheid en of de
305 bedrijfsactiviteiten in algemene zin passen binnen de risicobereidheid van de bank. Bij de
306 uitoefening van deze toezichtrol wordt de raad van commissarissen geadviseerd door de
307 risicocommissie van de raad van commissarissen.

308

309

Audit

310

De raad van bestuur van een bank draagt zorg voor systematische controle op de
311 beheersing van de risico's die met de bedrijfsactiviteiten van de bank samenhangen.

312

Daartoe is binnen een bank een onafhankelijk gepositioneerde interne auditfunctie
313 werkzaam. Het hoofd van die auditfunctie rapporteert aan de voorzitter van de raad van
314 bestuur. Hij heeft ook een directe rapportagelijijn naar de voorzitter van de auditcommissie
315 van de raad van commissarissen.

316

317

Tussen de interne auditfunctie, de externe accountant en de auditcommissie van de raad
318 van commissarissen vindt periodiek informatie-uitwisseling plaats.

319

320

De interne auditfunctie neemt het initiatief om tenminste één keer per jaar met De
321 Nederlandsche Bank en de externe accountant in een vroeg stadium elkaars
322 risicoanalyse, bevindingen en auditplan te bespreken. De raad van bestuur en de interne
323 auditfunctie van de bank bevorderen dat dit tripartiet overleg periodiek plaatsvindt.
324 Daarbij streven zij naar een duidelijke afbakening van ieders taken en
325 verantwoordelijkheden.

326

327

Beloningsbeleid

328

Een bank voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid, dat eenduidig en
329 transparant is, in lijn met nationale en internationale regelgeving.

330

331

Het beloningsbeleid is primair gericht op de lange termijn en in lijn met het risicobeleid
332 van de bank. Het wordt gekenmerkt door evenwichtige verhoudingen, zowel intern als
333 extern, waarbij de verwachtingen van de verschillende stakeholders en het
334 maatschappelijk draagvlak in ogenschouw worden genomen. Het houdt verder rekening
335 met de relevante internationale context.

336

337

Het totale inkomen van een lid van de raad van bestuur van een bank ligt ten tijde van de
338 vaststelling beneden de mediaan van vergelijkbare functies binnen en buiten de
339 financiële sector, waarbij de relevante internationale context wordt meegewogen.

340

341

De variabele beloning van een lid van de raad van bestuur wordt vastgesteld in
342 overeenstemming met nationale en internationale regelgeving.

343

344 **Verantwoording en monitoring Code** 345 **Banken**

346 De vernieuwde Code Banken treedt in werking op 1 januari 2015. Banken waarop de
347 Code Banken van toepassing is en die deel uitmaken van een groep kunnen onderdelen
348 toepassen op het niveau van de entiteit die aan het hoofd staat van de desbetreffende
349 groep. In dat geval hoeven de banken die deel uitmaken van die groep de betrokken
350 onderdelen niet op individuele basis toe te passen. Ook banken op wie het bepaalde in
351 artikel 3:111 van de Wet op het financieel toezicht van toepassing is, behoeven de Code
352 Banken niet op individuele basis toe te passen.

353
354 De Code Banken staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van het volledige stelsel van
355 nationaal en internationale regelgeving, jurisprudentie en zelfregulering. Bij de toepassing
356 van de principes houdt een bank rekening met deze nationale en internationale context,
357 met de maatschappelijke omgeving waarin zij functioneert en met de specifieke
358 kenmerken van de bank en de groep waarvan zij eventueel deel uitmaakt. Toepassing
359 van de Code Banken vindt bovendien plaats met inachtneming van een evenwichtige
360 afweging van de belangen van de verschillende stakeholders. Waar verschillen dat
361 rechtvaardigen, zal sprake kunnen zijn van een gedeeltelijke toepassing van de
362 principes.

363
364

Transparantie

365 Iedere bank vermeldt elk jaar op haar website op welke wijze zij de Code Banken in het
366 voorafgaande jaar heeft toegepast. Daarbij vermeldt de bank in hoeverre zij vooruitgang
367 heeft geboekt bij toepassing van de principes. Ook geeft zij met concrete voorbeelden
368 aan op welke wijze naleving heeft plaatsgevonden. Indien van toepassing geeft de bank
369 gemotiveerd aan waarom een principe eventueel niet (volledig) is toegepast ('comply or
370 explain').

371

372 Bepalend voor de werking van de Code Banken is niet de mate waarin deze naar de
373 letter wordt toegepast (geen 'afvinkgedrag'), maar de wijze waarop een bank met de
374 intenties van de waarden en de principes in de praktijk omgaat.

375

Monitoring

377 De naleving van de Code Banken wordt jaarlijks gemonitord door een door de
378 Nederlandse Vereniging van Banken aan te wijzen onafhankelijke commissie.
379 De monitoringcommissie doet tenminste eenmaal per jaar verslag van haar bevindingen
380 aan de Nederlandse Vereniging van Banken. Deze bevindingen worden openbaar
381 gemaakt.

382

4³⁸³ Bankierseed, gedragsregels en tucht

384 In samenhang met de introductie van een maatschappelijk statuut en de actualisering
385 van de Code Banken heeft de Nederlandse bancaire sector bovendien het initiatief
386 genomen een moreel-ethische verklaring in te voeren. De Nederlandse banken willen
387 hiermee aangeven dat iedereen die in de sector werkzaam is, gehouden is aan de aan
388 deze verklaring verbonden gedragsregels voor een integere en zorgvuldige uitoefening
389 van zijn/haar beroep. Medewerkers zijn persoonlijk verantwoordelijk voor het naleven van
390 die gedragsregels en kunnen op niet-naleving daarvan worden aangesproken.

391
392 De moreel-ethische verklaring, inmiddels beter bekend als de bankierseed, dient mede
393 op grond van een wettelijke verplichting sinds het begin van 2013 te worden afgelegd
394 door beleidsbepalers en toezichthouders binnen financiële instellingen. Het initiatief om
395 alle medewerkers van banken de bankierseed te laten afleggen, moet een belangrijk
396 instrument zijn om te komen tot de gewenste nieuwe cultuur in de bancaire sector. Om er
397 zeker van te zijn dat het afleggen van de eed niet vrijblijvend is, zal bovendien een vorm
398 van tuchtrecht worden ingevoerd. Medewerkers van banken worden daarmee
399 aanspreekbaar voor de samenleving als geheel.

400

5₄₀₁ Gedragsregels

402 **Voor wie gelden deze gedragsregels?**

403 Deze gedragsregels gelden voor u als u in Nederland werkt bij een bank met een
404 Nederlandse bankvergunning en die lid is van de NVB. Of als u werkt bij een bank die wil
405 dat deze gedragsregels voor haar gelden. Deze gedragsregels gelden voor:

- 406 • de bestuurders van de bank,
- 407 • de commissarissen / interne toezichthouders van de bank,
- 408 • de medewerkers van de bank met een arbeidsovereenkomst, en
- 409 • alle andere personen die werk bij de bank doen dat direct te maken heeft met het
410 bankbedrijf.

412 **Welke gedragsregels gelden voor u?**

413 Hieronder staan de gedragsregels die voor u gelden in uw werk bij de bank. Omdat niet
414 iedereen bij de bank hetzelfde werk doet, kan er soms van de een meer worden verwacht
415 dan van de ander.

416 Onder iedere gedragsregel staat een korte toelichting.

417

418

1 U werkt integer en zorgvuldig

419 Dit betekent onder andere dat u in uw werk

- 420 • eerlijk en betrouwbaar bent,
- 421 • verstrengeling van uw eigen belangen met de belangen van anderen voorkomt, en
- 422 • de *schijn* van belangenverstrengeling voorkomt.

423

424

2 U maakt een zorgvuldige afweging van belangen

425 Dit betekent dat u in uw werk een zorgvuldige afweging maakt tussen de belangen van
426 de klanten van de bank, de aandeelhouders, de leden, de obligatiehouders en de andere
427 schuldeisers van de bank, de werknemers van de bank en de samenleving.

428

429

3 U stelt de belangen van de klant centraal

430 U stelt in de afweging van deze belangen de belangen van de klant centraal. Dit betekent
431 onder andere dat u in uw werk

- 432 • klanten zo goed mogelijk informeert over producten en diensten en de risico's
433 ervan,
- 434 • klanten geen producten of diensten aanbiedt die niet bij hen passen,
- 435 • eraan bijdraagt dat een product geen onverantwoorde risico's heeft voor een
436 klant, en
- 437 • eraan bijdraagt dat een product en de voorwaarden ervan begrijpelijk zijn voor
438 een klant.

439

440

4 U houdt zich aan de wet en andere regels die voor uw werk bij de bank gelden

441 Dit betekent onder andere dat u zich in uw werk houdt aan de wet, reglementen,
442 gedragsregels en instructies die voor uw werk bij de bank gelden.

443

444

445

5 U houdt vertrouwelijke informatie geheim

446

Dit betekent onder andere dat u geen vertrouwelijke informatie over klanten zonder hun toestemming aan een derde geeft. U geeft informatie over klanten alleen aan anderen als dat moet van de wet of de rechter. Ook maakt u in uw werk geen misbruik van informatie die u heeft.

449

450

451

6 U bent open en eerlijk over uw gedrag en kent uw verantwoordelijkheid voor de samenleving

452

Dit betekent dat u uw gedrag in uw werk laat toetsen aan deze gedragsregels.

453

454

U draagt bij aan het vertrouwen van de samenleving in de bank

455

Dit betekent onder andere dat u in uw werk geen risico's neemt die de bank en anderen in gevaar brengen.

456

457

458

459

Wat betekenen de gedragsregels voor u?

- 460 1. U houdt zich aan deze gedragsregels. Daarvoor legt u een eed of een belofte af. Ook
461 geldt voor u het tuchtrecht.
- 462 2. Werkt u al voor 1-1-2015 bij de bank? Dan legt u voor 31-12-2015 een eed of belofte
463 af aan een leidinggevende bij de bank. De gedragsregels en het tuchtrecht gelden
464 voor u vanaf het moment dat u de eed of belofte aflegt.
- 465 3. Gaat u vanaf 1-1-2015 bij de bank werken? Dan gelden de gedragsregels en het
466 tuchtrecht voor u direct. En u legt binnen drie maanden een eed of belofte af aan een
467 leidinggevende bij de bank.
- 468 4. Voor het afleggen van de eed of belofte gebruikt u het formulier dat hieronder staat.
469 Dit staat in de Wet op het financieel toezicht. Voor ondertekening van het tuchtrecht
470 gebruikt u de verklaring die hieronder staat.

471

472

Wat gebeurt er als u zich niet aan de gedragsregels houdt?

- 473 Houdt u zich niet aan de gedragsregels? Dan krijgt u te maken met het tuchtrecht.
- 474 1. Dit betekent dat personen of organisaties een klacht tegen u kunnen indienen. Als dat
475 gebeurt, kunnen de <naam en tuchtcommissie> uw gedrag onderzoeken. In het
476 tuchtreglement staat hoe de <naam en tuchtcommissie> dat onderzoek uitvoeren.
- 477 2. In het tuchtreglement staat ook wat er gebeurt als u zich niet aan de gedragsregels
478 heeft gehouden. Bijvoorbeeld welke straf u kunt krijgen. Ook staat in het reglement
479 wat u kunt doen als u het niet eens bent met <naam en tuchtcommissie>. U kunt dan
480 in beroep gaan.

481

482

Vanaf wanneer gelden deze gedragsregels?

- 483 De NVB heeft deze gedragsregels vastgesteld op <datum>. Hierboven staat vanaf
484 wanneer de gedragsregels en het tuchtrecht voor u gelden. Let op! De gedragsregels en
485 het tuchtrecht gelden niet voor uw gedrag van daarvoor.

486

487

De gedragsregels zijn gemaakt door de leden van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). De leden hebben de gedragsregels vastgesteld in de Algemene ledenvergadering van de NVB op <datum>.

De leden van de NVB willen met de gedragsregels het volgende bereiken:

- vastleggen van het gewenste gedrag van iedereen die bij een bank werkt,
- aan de samenleving laten weten aan welke gedragsregels bankmedewerkers zich moeten houden,
- het vertrouwen van de samenleving in banken vergroten.

De leden van de NVB willen dat iedereen zich aan de gedragsregels houdt.

- Daarom legt iedere medewerker van een bank een eed of belofte af. Op deze manier zweren of beloven zij dat zij zich aan de gedragsregels houden.
- Houdt een medewerker van een bank zich niet aan de gedragsregels? Dan krijgt hij de maken met het tuchtrecht dat bij de gedragsregels hoort. In het tuchtreglement staat wat er dan gebeurt. Bijvoorbeeld welke straf een medewerker kan krijgen.

488

489 **Formulier verklaring tuchtrecht**

490 [naam betrokkene] verklaart zich te houden aan de gedragsregels en onderwerp zich aan
491 de handhaving van de gedragsregels en de uitoefening van de bevoegdheden door [DSI]
492 en de Tuchtcommissie op grond van het Tuchtreglement bancaire sector te erkennen;

493

494 Betrokkene [handtekening betrokkene]

495

496

497 **Bankierseed**

498

Formulier eed /belofte*

Ik zweer/beloof binnen de grenzen van mijn functie die ik op enig moment in de bancaire sector vervul:

- dat ik mijn functie integer en zorgvuldig zal uitoefenen;
- dat ik een zorgvuldige afweging maak tussen de belangen van alle partijen die bij de onderneming zijn betrokken, te weten die van de klanten, de aandeelhouders, de werknemers en de samenleving waarin de onderneming opereert;
- dat ik in die afweging het belang van de klant centraal zal stellen;
- dat ik mij zal gedragen naar de wetten, de reglementen en de gedragscodes die op mij van toepassing zijn;
- dat ik geheim zal houden wat mij is toevertrouwd;
- dat ik geen misbruik zal maken van mijn kennis;
- dat ik mij open en toetsbaar zal opstellen en ik ken mijn verantwoordelijkheid voor de samenleving;
- dat ik mij zal inspannen om het vertrouwen in de financiële sector te behouden en te bevorderen;

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! / Dat verklaar en beloof ik!

Op [datum], werd te [plaats] ten overstaan van [naam persoon ten overstaan van wie de eed of belofte is afgelegd], en in tegenwoordigheid van [naam andere vertegenwoordiger van de onderneming of branche- of beroepsorganisatie] de eed /belofte volgens bovenvermeld formulier afgelegd.

Tevens bevestigt [naam betrokkene] de handhaving van de gedragsregels door de Tuchtcommissie en de uitoefening van de bevoegdheden door de Algemeen directeur op grond van het in de gedragsregels bancaire sector opgenomen tuchtrecht te erkennen;

Betrokkene [handtekening betrokkene]

* De definitieve tekst wordt in overeenstemming gebracht met de tekst in de Wet op het financieel toezicht.

499